

Vækst i *hele* Danmark

Vækst i hele Danmark

Radikale Venstre vil skabe velfærd gennem reformer og økonomisk vækst. Hele Danmark skal med, og derfor vil Radikale Venstre tage følgende initiativer, der skal styrke mulighederne for vækst i yderområderne:

Arbejdspladser i *hele* Danmark

1. Den Vestdanske **Iværksætterfond** på 300 mio. kroner skal etableres nu. Pengene blev bevilget i 2007, men samler støv i Erhvervsministeriet, fordi man venter på privat medfinansiering. Vi kan ikke vente på vækst og derfor må fonden etableres nu og den private medfinansiering sikres projekt for projekt.
2. Vi vil oprette en ordning for **"Udkantskaution"** og fond for Erhvervsudvikling i Vestjylland på i alt 500 mio. kroner. Det er velkendt at virksomheder i yderområder ofte får afslag på lån til sunde projekter i deres bank pga. deres beliggenhed. Med den nye ordning kan de opnå statskaution for dele af lånet.
3. Vi vil iværksætte et **innovationsprogram** med hjemsted i Vestjylland, som skal bruge regionens kompetencer indenfor fødevarerområdet til at skabe nye produkter og services. Et program kunne fokusere på sundefødevarer, der kan imødegå problemer med stigende overvægt og deraf følgende livsstilssygdomme. Eksportpotentialet for produkter og services på dette marked er enormt, og Danmark har afgørende styrker på området. Tilsvarende kunne et innovationsprogram fokusere på biobrændsel eller andre nye energiformer.
4. Vi vil afsætte 7,8 mia. kr. over 10 år til udvikling af det **økologiske** landbrug og samtidig vil vi sikre effektiv markedsføring af danske fødevarer.
5. Vi vil fremme udlægning af offentlige serviceopgaver i **små butikker** i tyndt befolkede områder. Tillade gratis eller nedsat husleje til små butikker i almene ældreboligkomplekser og gennem et nyoprettet detailhandelsforum invitere de mindre handlende til at komme med yderligere forslag til at modvirke butiksdød.

Sundhed i *hele* Danmark

6. Vi vil efter aftale med regionerne afsætte 500 mio. kr. til at støtte regionernes forsøg med **sundhedshuse**, og vi vil give regionerne bedre mulighed for at placere sundhedshusene, hvor der er behov og arbejde for at forøge deres planlægningskompetence i forhold til den primære sundhedssektor (praktiserende læger)

Uddannelse i *hele* Danmark

7. Uddannelsesinstitutioner i yderområderne er vigtige både for lokalområderne og for at nå målsætningerne om at alle unge får en ungdomsuddannelse og 50 % en videregående uddannelse. Derfor vil vi reformere og differentiere **taxametersystemet**, således at der tages højde for bl.a. udfordringerne for uddannelsesinstitutionerne i yderområderne.

Infrastruktur i *hele* Danmark

8. Vi vil øge niveauet for **trafikinvesteringer** med 7 mia.kr. over de næste 5 år.
9. Vi vil gennemføre offentligt udbud af **bredbåndsløsninger** til erhverv og offentlige virksomheder, hvor markedet ikke leverer.

Den danske velfærdsstat er afhængig af, at vi alle bidrager, og det kræver, at der er vækst og arbejde i *hele* Danmark. Yderområderne er derfor ikke en del af problemet, men en del af løsningen på de udfordringer det danske samfund står overfor i de kommende år.

Radikale Venstres politik er båret af et ønske om at sikre rammevilkår og vækstmuligheder, som kan skabe bæredygtig fremgang for yderområderne.

Vores ansvarlige økonomiske politik tillader os at garantere, at der vil være lige så mange offentlige arbejdspladser i yderområderne i 2013, som der er i dag.

Men skal vi have vendt udviklingen til mere vækst i de mindst befolkede dele af Danmark, skal det være privat vækst. Vi vil have virksomheder der vokser og kan tiltrække nye beboere til yderområderne – ikke plastre på såret i form af nogle få offentlige lappeløsninger.

Radikale Venstre fremlægger derfor en række forslag, som kan sætte gang i væksten i yderområderne. Nogle kan iværksættes med det samme og forhåbentlig bidrage til en kickstart. Andre er lange seje træk, som på sigt bidrager til væksten. Andre igen er de grundvilkår, som i ethvert samfund er en forudsætning for at det er attraktivt at arbejde, bo og uddannelse sig uden for landets store byer.

Tilsammen og i selskab med vores samlede vækststudspil: Vækst der virker, giver de grundlag for en fornyet tro på vækst i *hele* Danmark.

Det Radikale Venstre

Folketingsgruppen

August 2010

Arbejdspladser i *hele* Danmark

1. Vestdansk Iværksætterfond nu

De danske virksomheder mangler risikovillig kapital. Men samtidig gror der mos på allerede bevilgede venturemidler. I forbindelse med globaliseringsforliget i 2007 blev der afsat 150 mio. kr. til en Vestdansk Iværksætterfond og de vstdanske regioner har ligeledes bevilget 150 mio. kr. Alligevel er fonden endnu ikke er kommet i gang, selvom behovet er endnu større i dag end i 2007. Udfordringen er kravet om matchning med 50 pct. privat medfinansiering, der er vanskeligt at opnå i den nuværende krise. Radikale Venstre foreslår, at matchningen med de private aktører først skal ske i forbindelse med de enkelte investeringer, så midlerne kan komme ud til virksomheder med det samme. Hvis regeringen vil kan Den Vestdanske Iværksætterfond med 300 mio. kr. i investeringskapital kommer i gang nu.

Vi vil igangsætte en Vestdansk Iværksætterfond med 300 mio. i investeringskapital nu.

2. Udkantskaution og Erhvervsudviklingsfond

Virksomhederne på landet er påvirket af den økonomiske krise og analyser viser, at små- og mellemstore virksomheder er hårdest ramt af bankernes opstramning i kreditgivningen. Banker og kreditgivere er yderst påpasselige med at give lån til små og mellemstore virksomheder i yderområder.

Radikale Venstre vil skabe gode rammebetingelser for små virksomheder, så der kan skabes økonomisk vækst i yderområderne. Vi mener, at staten skal være klar til at kautionere for lån til virksomheder i yderområder, der har svært ved at få lån i bankerne. Ved at give virksomhederne i yderområderne bedre mulighed for at investere og ruste sig til fremtiden, kan vi sikre, at virksomhederne kan overleve og være med til at fastholde beskæftigelse og aktivitet i laddistrikterne. Der skal nedsættes en fond for "erhverv i yderområderne" på en halv mia., hvor staten kautionerer for små og mellemstore virksomheder i yderområderne, som i dag har særligt svært ved at skaffe finansiering eller kaution til projekter fra bankerne.

Vi vil oprette en fond for "erhverv i yderområderne" og skyde en halv mia. kr. i fonden.

3. Innovationsprogrammer på kanten

I Radikale Venstres innovationsudspil afsætter vi midler til en ny National Innovationsenhed, som skal igangsætte koordinerede innovationsprogrammer med deltagelse af offentlige og private virksomheder og institutioner og vidensaktører. Programmerne skal indholde forskning, udvikling, innovationsfremmende offentlige regulering og intelligente offentlige indkøb.

Vi foreslår ex. et sådant innovationsprogram med hjemsted i Vestjylland, som skal bruge regionens kompetencer indenfor fødevarer- og energiområdet til at skabe nye produkter og services. Et program kunne

fokusere på sundefødevarer, der kan imødegå problemer med stigende overvægt og deraf følgende livsstilssygdomme. Eksportpotentialet for produkter og services på dette marked er enormt, og Danmark har afgørende styrker på området. Tilsvarende kunne et innovationsprogram fokusere på biobrændsel eller andre nye energiformer.

Radikale Venstre afsætter fuldt finansieret 2 mia. kr. årligt til nye innovationsprogrammer i vores udspil: "Vækst der virker" – nogle af disse programmer skal placeres i yderområderne, for at udnytte erhvervs- og videnskabelige styrkepositioner her til fornyet vækst og innovation.

4. Økologisk landbrug og kvalitet i fødevarerproduktionen

Hvis Danmark skal være kendt for sine gode og rene fødevarer, så kræver det en omlægning af det danske landbrug og den danske fødevarerproduktion.

Danmark er det mest intensivt dyrkede land i verden. Landbruget lægger beslag på to tredjedele af landarealet, og vi har verdens største svine- og kornproduktion. Landbrugets bidrag til samfundsøkonomien er til gengæld lille. Landbruget beskæftiger omkring to procent af arbejdsstyrken, og produktionsværdien udgjorde i 2007 omkring to procent af samfundets produktion. De intensive landbrug er heller ikke nogen rar nabo. Gylletanke skyder op i landskabet og ødelægger udsigten, kæmpemæssige svinefarme giver store lugtgener og stordrift betyder at livet på landet svinder når små landbrug lukker og husmændene flytter til byen.

Endelig betyder både den stigende konkurrence fra lande med lave lønninger og lempelige miljøkrav, og den fremtidige afvikling af EU's landbrugsstøtte, at landbruget står overfor kolossale udfordringer. Alt dette er gode grunde til at reformere landbruget. Radikale Venstres vision er et grønt Danmark, der er førende indenfor grøn teknologi og økologiske fødevarer.

I et globalt marked skal Arla og Danish Crown konkurrere med Unilever og Danone. Den konkurrence kan ikke vindes på effektivisering og intensivning. Der er tværtimod behov for kvalitet og differentiering. Som vi er vant til at tale iberiske sortfodsskinker, franske oste eller italiensk rødvin skal også det danske særkende dyrkes, kvalitetssikres og markedsføres.

Verdens bedste restaurant ligger i Danmark. Den har skabt sit navn på at genopfinde det nordiske køkken. Så rent og stilsikkert som Danish Design. Dette skal vi bruge som et afsæt for at markedsføre danske råvarer i Danmark og i resten af verden. De gode historier står allerede i kø, fra Refsvindinge ale, over Valsø Lille til Aarstiderne.com. Det er ikke tale om dyrere eller mere markedsføring – men om at rebrande det danske brand.

Vi vil afsætte 7,8 mia. kr. over 10 år til udvikling af det økologiske landbrug og samtidig vil vi rebrande det danske brand for sikre effektiv markedsføring af danske fødevarer.

5. Detailhandel i tyndt befolkede områder

Butiksdøden har, lukkeloven til trods, ikke kunnet forhindres i de senere år. Radikale Venstre vil derfor tage andre midler i brug for at sikre detailhandel, herunder særligt adgang til dagligvarer, i alle egne af Danmark.

For det første vil vi udlægning af offentlige serviceopgaver i små butikker i tyndt befolkede områder. Her kan man lave fremskudte skranker mod at de erhvervsdrivende får et administrationsgebyr.

Vi vil også lave en lovændring, så det bliver tilladt, at stille butikslokaler til små butikker gratis tilrådighed eller med nedsat husleje i almene ældreboligkomplekser.

Endelig vil vi bede det nyoprettede Detailhandelsforum hvori de små butiksdrevende er repræsenteret om at præsentere en handlingsplan med yderligere tiltag til at modvirke butiksdød.

Vi vil sikre tilgængelighed af dagligvarer i tyndt befolkede områder gennem en tre målrettede initiativer og en ny handlingsplan designet af branchen selv.

Sundhed i hele Danmark

6. Etablering af sundhedshuse

Sundhedsvæsenet mangler læger. Halvdelen af de praktiserende læger er over 55 år – men det tal dækker over store regionale variationer. I Region Midtjylland er kun 41 procent af de praktiserende læger over 55 år, mens hele 54 procent af lægerne i Region Nordjylland er 55 år eller derover. Ifølge Sundhedsstyrelsens elektroniske stillings- og vakancetælling er der på landsplan omkring 2.500 ubesatte *speciallægestillinger*. Tallet udgør et absolut maksimum og skal tages med et stort gran salt, da der er visse problemer med opdatering og opgørelsesmetoder (der arbejdes pt. på at forbedre systemet). Sikkert er det dog, at der ikke mindst på sygehuse i såkaldte yderområder er betydelige problemer med at besætte speciallægestillinger.

De yngre praktiserende læger vil helst arbejde i større lægehuse med fagligt fællesskab og sparring. Regionerne have mulighed for at udvikle sundhedshuse, der både kan tiltrække læger, og som også kan omfatte kommunale sundhedstilbud, apoteker, akuttilbud, lægebiler mv. Det kan sikre både en optimal udnyttelse af ressourcerne og en mere strategisk udnyttelse af den begrænsede arbejdskraft. Regionerne har pligt til at sørge for, at alle borgere kan tilmeldes en lægepraksis. Derfor skal regionerne også have mulighed for at placere lægehuse der, hvor der er brug for dem. Men i dag har de praktiserende læger vetoet når sundhedshuse og klinikker skal placeres. Vi respekterer grundlæggende overenskomsten mellem praktiserende læger og regionerne, men vi mener at hensynet til de danske borgeres sundhed kræver, at regionerne får mulighed for at placere sundhedshuse, således at ingen borgere nægtes adgang til at tilknyttes en praktiserende læge.

Vi vil afsætte 0,5 mia. kr. til at støtte regionernes forsøg med sundhedshuse, og vi vil give regionerne bedre mulighed for at placere sundhedshusene, hvor der er størst behov.

Uddannelse i hele Danmark

7. Uddannelsesinstitutioner i yderområderne

Alt for mange unge fuldfører aldrig en ungdomsuddannelse. Andelen af unge, der tager en ungdomsuddannelse, er faldet fra 83 procent i 2001 til godt 79 procent i 2008. Det er både et tab for den unge og for velfærdssamfundet, som bygger på veluddannet arbejdskraft. For uddannelsesinstitutionerne i yderområderne er der særlige udfordringer. Vi ved fx at unge fra ikke-akademiske hjem i større grad falder fra deres uddannelse end de unge som har veluddannede forældre. Og vi ved koncentrationen af akademikere er større i Rungsted end i Ringsted. Når de eksisterende taxameterordninger samtidig belønner de uddannelsesinstitutioner, hvor flest gennemfører deres uddannelse betyder det, at der er flere penge til at uddanne den enkelte elev i whiskybæltet end hans kammerat på vestkysten.

Vi vil reformere og differentiere taxametersystemet, således at der tages højde for bl.a. udfordringerne for uddannelsesinstitutionerne i yderområderne.

Infrastruktur i hele Danmark

8. Trafik

Infrastrukturen er grundlaget for vores velstand og velfærd. Danmarks infrastruktur er imidlertid under hårdt pres. Den stigende privatbilisme skaber trængsel på vejene og har alvorlige konsekvenser for vores sundhed, miljøet og klimaet. Samtidig har de danskere som bor i yderområderne ikke noget reelt alternativ til privatbilisme. For den offentlige trafik eksisterer reelt kun i byerne.

Med udsigt til at transportbehovet vokser 70 pct. frem mod 2030, er der brug for, at infrastrukturen reformeres. Toget skal være pendlernes førstevalg. Jernbanen skal genoprettes med henblik på at øge rettidigheden og forbedre kvaliteten. På sigt skal alle jernbanestrækninger elektrificeres. I dag er kun 31 pct. af jernbanestrækningerne elektrificeret, hvilket er blandt det dårligste i Europa, og det giver os langsommere tog sammenlignet med resten af Europa. Hurtige el-tog kan binde landsdelene sammen og gøre pendling fra landdistrikter til storbyer til en reel mulighed.

I de tyndt befolkede områder vil busdrift være det afgørende kollektive trafiktilbud. Derfor skal den nuværende forringelse af busbetjeningen i yderområderne erstattes af mere fleksible rammer for busdriften, som samlet set kan føre til et kvalitetsløft.

Radikale Venstre er en del af trafikforliget og har derfor afgørende indflydelse på de fremtidige trafikinvesteringer. Det betyder også, at selvom vi prioriterer udvikling af kollektiv trafik højt, vil vi efter behov søge at fremme nybyggeri af større veje, hvor trafikmængden berettiger det og den kollektive trafik er et svagt alternativ.

Men trafikforligets investeringsniveau er ikke højt nok, hvis vi skal nå vores trafikpolitiske mål – herunder at forbinde landsdelene bedre. Derfor skaber vi råderum til et markant løft i trafikinvesteringerne – til gavn for hele Danmark.

Vi vil øge niveauet for trafikinvesteringer med 7 mia.kr. over de næste 5 år.

9. Bredbåndsudrulning i yderområder

Fremtiden er digital og bredbånd betyder vækst. Beregninger fra Copenhagen Economics 2010 viser at en opgradering af de danske bredbåndsforbindelser fra de nuværende 10 Mbit til 100 Mbit, alene kan løfte produktiviteten med 7,3 pct. og øge det danske bruttonationalprodukt med ikke mindre end 169 milliarder kroner i 2020.

Men i dag har flere end 650.000 husstande og virksomheder end ikke adgang til de 10 Mbit/s bredbånd. Og det er de danskere som bor langt fra deres naboer, som er koblet af nettet. Det betyder dels at yderområderne er ringere stillet når det gælder om at udnytte fremskridtene indenfor fx telemedicin, men det betyder også at yderområderne kobles af den vækst som kommer med hurtigere forbindelser.

Højhastighedskommissionen har vurderet at markedet selv vil sikre, at de 80 % af den danske befolkning, som bor tættest byerne vil få adgang til en 50 Mbit forbindelse i 2013. De sidste 20 pct., som bor i yderområderne, kan ikke regne med at markedet vil levere. Det rammer både borgere og erhverv i de yderområderne. Vi vil gennemføre offentligt udbud af bredbåndsløsninger til private og offentlige virksomheder (som sundhedshuse og uddannelsesinstitutioner), hvor markedet ikke leverer. Derved får vi også lagt hovedårer ud i de tyndt befolkede egne, og derved mindsket omkostningerne ved udbredelsen af bredbånd til de sidste 20 % af borgere.

Vi vil gennemføre offentligt udbud af bredbåndsløsninger til erhverv og offentlige virksomheder, hvor markedet ikke leverer.